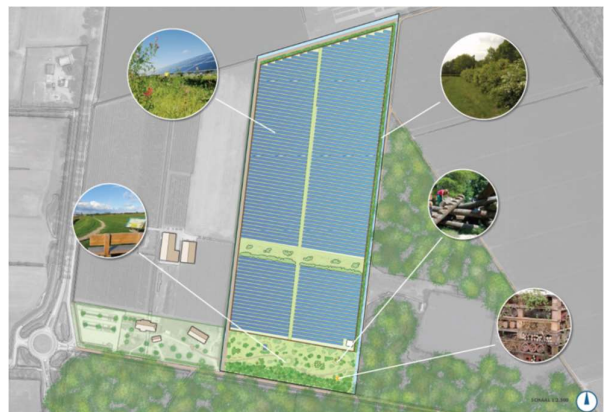

Zonneweide Gorps Baantje, Goirle

Watertoets

WATERSCHAP DE DOMMEL	
TITEL	watertoets
STATUS	Concept
DATUM	01-05-2020
REVISIE	

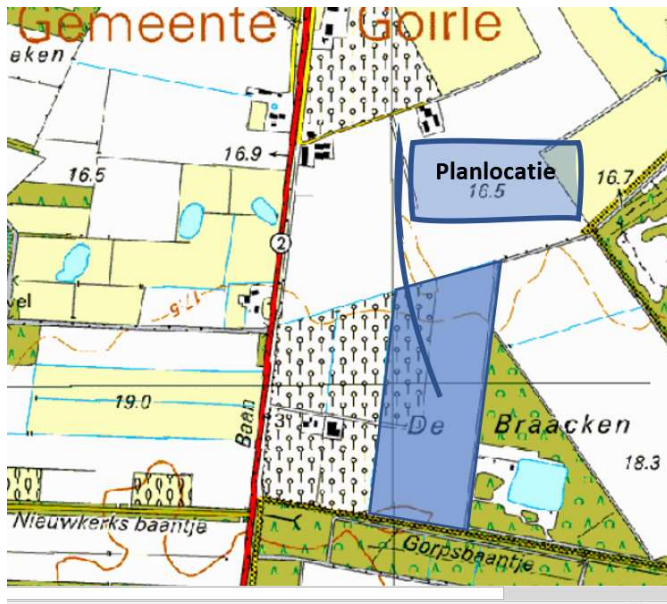
Inhoud

1	Introductie van het plan	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Initiatiefnemer	4
1.3	Projectkenmerken	5
2	Beleid	6
2.1	Rijksbeleid	6
2.2	Provinciaal beleid	7
2.3	Beleid waterschap De Dommel	7
2.4	Gemeentelijk beleid	9
3	Huidige en toekomstige situatie	10
3.1	Geologie	10
3.2	Grondwater	10
3.3	Oppervlaktewater	11
3.4	Waterkwantiteit	11
3.5	Waterkwaliteit	11
3.6	Beschermde gebieden	11
4	Waterparagraaf (concept)	12

1 Introductie van het plan

1.1 Aanleiding en doel

Vattenfall is voornemens een zonneweide met een bruto oppervlakte van 13,2 hectare te realiseren ter hoogte van natuurpoort Rooversche Leij in Goirle. Op circa de helft van het gebied worden zonnepanelen geplaatst; de andere helft wordt benut voor landschappelijke inpassing en als groene buffer tussen het Gorps Baantje en de zonneweide. Op de onderstaande afbeelding is de ligging en begrenzing van het plangebied weergegeven.

Afbeelding 1.1: Ligging en begrenzing van de zonneweide.

Het ontwerp voor de zonneweide is nauw overleg met de omgeving tot stand gekomen. Het resultaat is een zonneweide die een bijdrage levert aan het behalen van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen en meerwaarde heeft op het vlak van biodiversiteit en ecologie, recreatie en educatie.

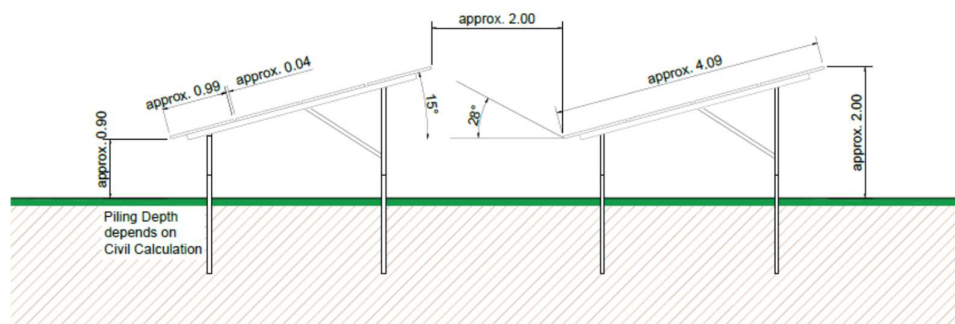
Omdat het initiatief niet in overeenstemming is met de agrarische bestemming (het oogsten van energie valt niet onder het toegestane gebruik binnen de agrarische bestemming) zal van het bestemmingsplan worden afgeweken met toepassing van artikel 2.12, eerste lid 1, sub a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In dat kader is onder andere een watertoets verplicht. De voorliggende rapportage bevat de watertoets en een tekstvoorstel voor de waterparagraaf die in de ruimtelijke onderbouwing zal worden opgenomen.

1.2 Initiatiefnemer

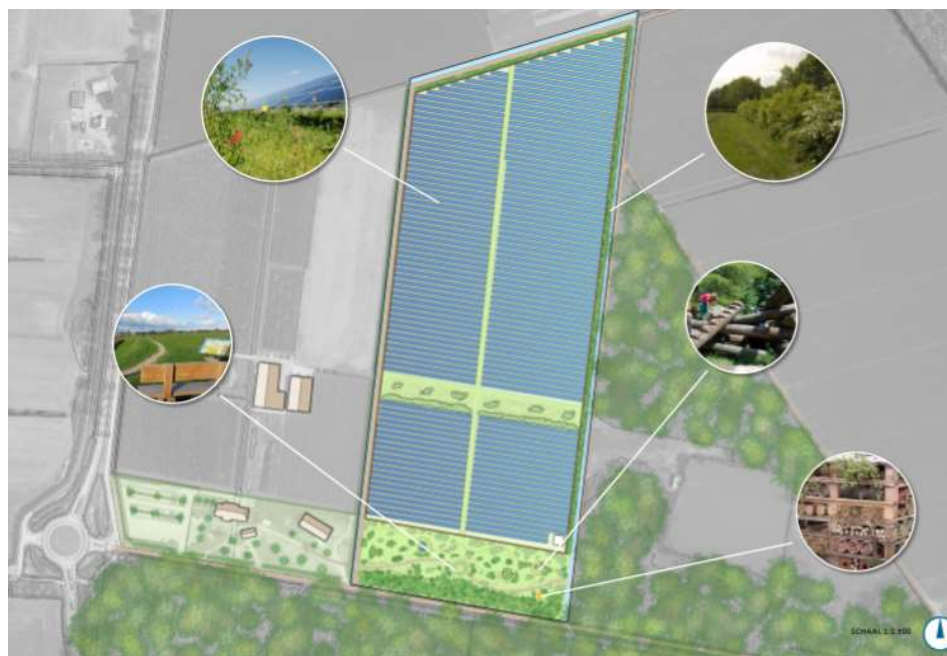
Vattenfall is een toonaangevend Europees energiebedrijf dat al meer dan 100 jaar de industrie elektrificeert, energie levert aan mensen thuis en het dagelijks leven moderniseert door innovatie en samenwerking. Vattenfall wil het mogelijk maken fossielvrij te leven binnen één generatie. 'Fossil free within one generation' is de missie. Daarom jaagt het bedrijf de transitie naar een duurzamer energiesysteem aan met groeiende duurzame productie en slimme energieoplossingen voor klanten.

1.3 Projectkenmerken

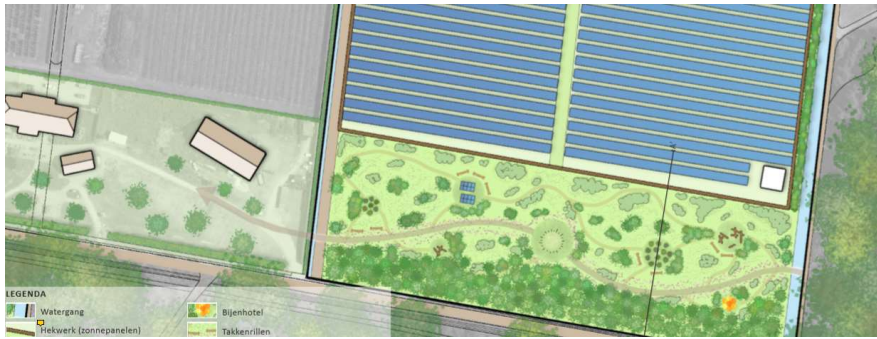
- Oppervlakte plangebied: 13,2 hectare;
- 6,4 ha (48%) wordt bedekt met zonnepanelen;
- 6,9 ha (52%) wordt benut voor landschappelijke inpassing, bloemrijk grasland en een 70 meter brede groenstrook/park.
- hoogte van de panelen: maximaal 2 meter
- onderlinge afstand tussen de panelen: 2 meter

Afbeelding 1.2: doorsnede van de opstelling van de panelen.

Afbeelding 1.3: Landschappelijk ontwerp van de zonneweide.

Afbeelding 1.4: brede bosschage en parkachtige omgeving: natuur, recreatie en educatie

2 Beleid

In dit hoofdstuk is het waterbeleid van de diverse overheden opgenomen.

2.1 Rijksbeleid

Waterbeleid 21ste eeuw (WB21)

Het kabinetsstandpunt Waterbeleid in de 21ste eeuw (2000) geeft de overkoepelende visie van het Rijk weer op de aanpak van wateroverlast en veiligheid. Wateroverlast moet worden teruggedrongen. De veiligheid moet gewaarborgd blijven, de kans op overstromingen mag niet toenemen. Méér ruimte voor water naast technische maatregelen en taakstellende afspraken tussen verschillende overheden zijn essentieel voor het slagen van dit beleid. Voor de aanpak van wateroverlast en veiligheid is een goede mix van technische en ruimtelijke maatregelen noodzakelijk.

Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)

Het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen gaan samen de waterproblematiek in Nederland aanpakken. Hiertoe is op bestuurlijk niveau het NBW ondertekend (juli 2003).

Het akkoord heeft tot doel om in de periode tot 2015 het watersysteem in Nederland op orde te krijgen en daarna op orde te houden.

Beleidsbrief regenwater

Het kabinet heeft medio 2004 de beleidsbrief regenwater vastgesteld.

Hierin staan voor het regenwaterbeleid vier pijlers centraal:

1. aanpak bij de bron, zodat verontreiniging van regenwater wordt voorkomen;
2. regenwater vasthouden en bergen (en dan pas afvoeren);
3. regenwater gescheiden van afvalwater afvoeren;
4. integrale afweging op lokaal niveau.

Nationaal waterplan 2016-2021

Het Nationaal Waterplan bevat de hoofdlijnen van het nationaal waterbeleid en de daartoe behorende aspecten van het ruimtelijk beleid. Het kabinet actualiseert het waterbeleid op een aantal terreinen. Het beleid met betrekking tot waterveiligheid en zoetwater is met de vastgestelde deltabeslissingen in 2014 fundamenteel veranderd. Het rijksbeleid dat voortvloeit uit de voorstellen

voor deze deltabeslissingen, is in 2014 met een tussentijdse wijziging verankerd in het Nationaal Waterplan 2009-2015 en opgenomen in dit nieuwe Nationaal Waterplan voor de periode 2016–2021.

Het kabinet heeft de afgelopen jaren over verschillende beleidsterreinen afspraken gemaakt die raakvlakken hebben met water, zoals afspraken over energie, natuur, internationale inzet en vernieuwde bestuurlijke verhoudingen. Deze afspraken zijn verwerkt in het Nationaal Waterplan. De betreffende beleidsdocumenten blijven van kracht.

Met de vaststelling van dit Nationaal Waterplan voldoet Nederland tevens aan de Europese eisen om actuele plannen en maatregelenprogramma's op te stellen volgens de Kaderrichtlijn Water, de Richtlijn Overstromingsrisico's en de Kaderrichtlijn Mariene Strategie.

2.2 Provinciaal beleid

Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021

Eind 2015 liep het provinciaal Waterplan en provinciaal Milieuplan af. Gedeputeerde Staten hebben besloten om de herziening van beide plannen samen te voegen en te komen tot een gezamenlijk plan, het provinciaal Milieu- en Waterplan.

De zorg voor een duurzaam schone en veilige fysieke leefomgeving staat centraal in dit Provinciaal Milieu- en Waterplan. Brabant plaatst provinciaal beleid in dienst van gezondheid, biodiversiteit, sociale ontwikkeling en een innovatieve, duurzame economie. Het Provinciaal Milieuplan 2012-2015 en het Provinciaal Waterplan 2010-2015 gaven hieraan de afgelopen jaren invulling. Het Provinciaal Milieu- en Waterplan 2016-2021 integreert de milieu- en de wateropgave. Het zet de nieuwe koers uit voor de provinciale inzet met betrekking tot water, bodem, lucht en de overige milieuaspecten.

2.3 Beleid waterschap De Dommel

De locatie valt binnen het beheersgebied van Waterschap De Dommel.

De watertoets is vanaf november 2003 wettelijk verankerd. De leidraad van de watertoets is het doorlopen van de drietrapsstrategie voor de omgang met water: vasthouden, bergen, afvoeren. Ook waterkwaliteit, waterschaarste, verdroging en het tegengaan van verzilting kunnen relevante onderwerpen zijn waarmee rekening gehouden dient te worden.

Waterbeheerplan 2016-2021 Waardevol Water

Het Waterbeheerplan beschrijft de doelstellingen van Waterschap De Dommel voor de periode 2016 – 2021 en hoe men deze doelstellingen wil realiseren. Hierdoor weten alle gebruikers van het water van het waterschapsbeheergebied waar men voor staat, wat de uitdagingen zijn voor de komende planperiode en wat gebruikers van het Waterschap mogen verwachten. Meer dan voorheen wil het Waterschap inspelen op initiatieven van derden en kansen die zich voordoen in het werkgebied. Om daarvoor voldoende ruimte te laten, geeft men in het Waterbeheerplan alleen aan wat men wil bereiken, zonder exact aan te geven men dat doet.

Het waterbeheerplan is een strategisch document. Het geeft op hoofdlijnen een beschrijving van de doelen van het waterschap en hoe de doelen gerealiseerd kunnen worden. Concrete uitwerking van deze doelen vindt voor een groot deel plaats in gebiedsprojecten.

Ons brede palet aan werkzaamheden die voortvloeien uit de verplichtingen en gemaakte afspraken, is onder te verdelen in de volgende thema's:

- Droge voeten: voorkomen van wateroverlast in het beheergebied (onder meer door het aanleggen van waterbergingsgebieden en het op orde brengen van regionale keringen);
- Voldoende water: zowel voor de natuur als de landbouw is het belangrijk dat er niet te veel en niet te weinig water is. Daarvoor reguleert het waterschap het grond- en oppervlaktewater;
- Natuurlijk water: zorgen voor flora en fauna in en rond beken en sloten door deze waterlopen goed in te richten en te beheren;
- Schoon water: zuiveren van afvalwater en vervuiling van oppervlaktewater aanpakken en voorkomen;
- Mooi water: stimuleren dat mensen de waarde van water beleven, door onder meer recreatief gebruik.

Het waterschap staat voor een aantal complexe uitdagingen, die zij in veel gevallen niet alleen kan realiseren. Deze uitdagingen geven invulling aan de verbinding van water met de maatschappelijke ontwikkelingen. Daarom zet het waterschap sterk in op samenwerking. In dit Waterbeheerplan nodigt het waterschap waterpartners, stakeholders, boeren, burgers en bedrijven nadrukkelijk uit om gezamenlijk te werken aan slimme, innovatieve oplossingen voor de complexe wateropgaven. Dit betekent onder meer dat het waterschap de bestaande samenwerking met al de partners in het gebied wil uitbouwen en 'grenzeloos' organiseren vanuit de kracht van ieders rol en verantwoordelijkheid.

De belangrijkste uitdagingen zijn:

- voldoende water voor landbouw en natuur;
- wateroverlast en hittestress;
- kringloop denken;
- steeds meer ongewenste stoffen in het water, zoals medicijnen;
- vergroten waterbewustzijn.

Het waterbeheerplan is te vinden op de website van het waterschap: www.dommel.nl.

Handreiking watertoets

De 'watertoets' is een instrument dat waterhuishoudkundige belangen op een evenwichtige wijze laat meewegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. Het is niet een toets achteraf, maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder met elkaar in gesprek brengt in een zo vroeg mogelijk stadium. Het doel van de watertoets is het voorkomen van waterproblemen, zoals wateroverlast en verdroging. De initiatiefnemer verwoordt in een waterparagraaf zijn afweging van de waterhuishoudkundige aspecten. Het waterschap geeft hierover een wateradvies. De Handreiking watertoets die door het waterschap De Dommel is opgesteld is een middel om te komen tot een evenwichtige watertoets.

De Handreiking is te vinden op de website van het waterschap www.dommel.nl

Hydrologische uitgangspunten bij de Keurregels voor afvoeren van hemelwater, Brabantse waterschappen

De notitie geeft uitgangspunten en randvoorwaarden bij het hydrologisch neutraal bouwen en maakt inzichtelijk welke hydrologische gevolgen ruimtelijke ontwikkelingen kunnen hebben op het watersysteem. De notitie bevat beleidsuitgangspunten, voorwaarden en normen om de negatieve hydrologische gevolgen te compenseren binnen de ontwikkeling.

Keur Waterschap De Dommel

De waterschappen Aa en Maas, Brabantse Delta en De Dommel hebben nieuwe waterregels vastgesteld. De regels (Keur) zijn eenvoudiger en er is minder vaak een vergunning nodig dan voorheen. Activiteiten rondom kleine watergangen zijn in veel gevallen zelfs vrijgesteld van regels.

De Keur is een verordening waarin staat wat wel en niet mag rond watergangen, dijken en grondwater. Voor veel zaken hoeven burgers en bedrijven geen vergunning meer aan te vragen. Een melding aan het waterschap volstaat. Alle ingrepen welke een grote impact hebben op belangrijke watergangen en keringen blijven vergunningplichtig.

Vanaf 1 maart 2015 geldt de nieuwe keur in de drie waterschappen. Het doel van de regels is om de wateraanvoer en waterafvoer te waarborgen, Noord-Brabant te beschermen tegen overstromingen en de gevolgen van droogte te beperken.

Eén van de instrumenten om dit te bereiken is de watertoets; het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het centrale uitgangspunt hierbij is het principe 'Hydrologisch Neutraal Ontwikkelen', waarbij de geohydrologische situatie als gevolg van de ontwikkelingen niet mag verslechteren.

Bij een toename en afkoppelen van het verhard oppervlak geldt het uitgangspunt dat plannen zoveel mogelijk hydrologisch neutraal worden uitgevoerd. Het doel van dit uitgangspunt is om te voorkomen dat hemelwater als gevolg van uitbreiding van het verhard oppervlak versneld op het watersysteem wordt geloosd. Voor lozingen op een oppervlaktewater eisen de waterschappen daarom een vervangende berging, die de extra afvoer van het nieuwe verharde oppervlak als het ware neutraliseert. Gemeenten stellen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid voorwaarden aan de afvoer via een rioleringsstelsel.

De waterschappen maken, bij het beoordelen van plannen met een toegenomen verhard oppervlak, onderscheid tussen grote en kleine plannen. Hoewel er relatief veel kleine plannen zijn, veroorzaken deze op deelstroomgebiedsniveau nauwelijks een toename van de maatgevende afvoer. Dit heeft er toe geleid dat voor kleine plannen kan worden volstaan met het toepassen van een eenvoudige rekenregel voor het bepalen van de compensatie-opgave.

2.4 Gemeentelijk beleid

Als antwoord op de zorgplicht voortkomend uit de Wet milieubeheer, is door de gemeenteraad het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) vastgesteld. Doelstelling van het VGRP zijn:

- beschermen volksgezondheid;
- voorkomen wateroverlast;
- voorkomen grondwateroverlast;
- voorkomen milieuoverlast;
- voorkomen instortingsgevaar (riolering);
- voorkomen langdurige lozingsbeperking (riolering);

De gemeente Goirle en waterpartners streven naar een integrale en duurzame benadering van het watersysteem en de afvalwaterketen. Hierbij wordt nadrukkelijk samenwerking tussen de ketenpartners gezocht. Integraliteit en samenwerking zijn hierbij geen doelen op zich, maar

essentiële randvoorwaarden om kosten en kwetsbaarheid te verminderen en de kwaliteit en kennisuitwisseling te verbeteren.

Door klimaatverandering wordt het bestaande rioolstelsel steeds zwaarder op de proef gesteld. Buien worden heviger en duren langer. Hierdoor neemt het risico op (grond)wateroverlast toe. Het blijven verruimen van de ondergrondse riolering is geen optie, de afvoercapaciteit zal tijdens extreme neerslagomstandigheden niet toereikend zijn en het is bovendien te kostbaar. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden niet afgewenteld op het bestaande watersysteem en rioolstelsel.

Om droge voeten te houden en schade te voorkomen wordt ruimte gecreëerd in het groen, oppervlaktewater en/of de openbare ruimte. Hierbij wordt de volgende voorkeursvolgorde aangehouden: infiltreren (vasthouden) waar mogelijk, bufferen op locaties met voldoende beschikbare ruimte en als het niet anders kan, dan pas afvoeren. In openbaar gebied komt dit tot uiting door hemelwatervoorzieningen in groenstroken die geschikt zijn gemaakt voor de opvang van overtollig hemelwater, aanpassing van waterpartijen en/of bovengrondse water regulerende constructies (bovengrondse waterslimme oplossingen). Indien doelmatig draagt de perceel eigenaar een steentje bij door op eigen terrein voorzieningen te treffen voor buffering en/of opslag van hemelwater en/of opvang van overtollig grondwater. De gemeente ziet hierbij toe op een doelmatige invulling van de hemelwateropgave. Afkoppelen is hierbij een van de middelen.

Nieuwe ontwikkelingen en reconstructies worden hydrologisch neutraal ingepast. Gestreefd wordt om de menselijke activiteiten zo veel mogelijk af te stemmen op de natuurlijke (grond)waterfluctuaties.

3 Huidige en toekomstige situatie

3.1 Geologie

Het plangebied bestaat uit een humuspodzolgrond die is opgebouwd uit leemarm en zwakleemig fijn zand. In het kader van een optimaal agrarisch grondgebruik zijn betreffende gronden in het verleden vergraven en van watergangen voorzien voor ontwatering in natte periode en vasthouden van water in de zomerperiode. De regionale bodemopbouw is als volgt te karakteriseren.

Diepte t.o.v. NAP (m)	Geohydrologische indeling	Formatie	Samenstelling
0 – 3	Deklaag		Middelfijn zand
3 – 23	Eerste watervoerend pakket	Sterksel	Matig grof zand
23 – 63	Eerste scheidende laag	Kedichem en Tegelen	Klei en zand

De hoogte van het plangebied varieert van NAP +20 meter aan de zijde van het Gorps Baantje tot NAP +17,3 meter aan noordzijde van het plangebied.

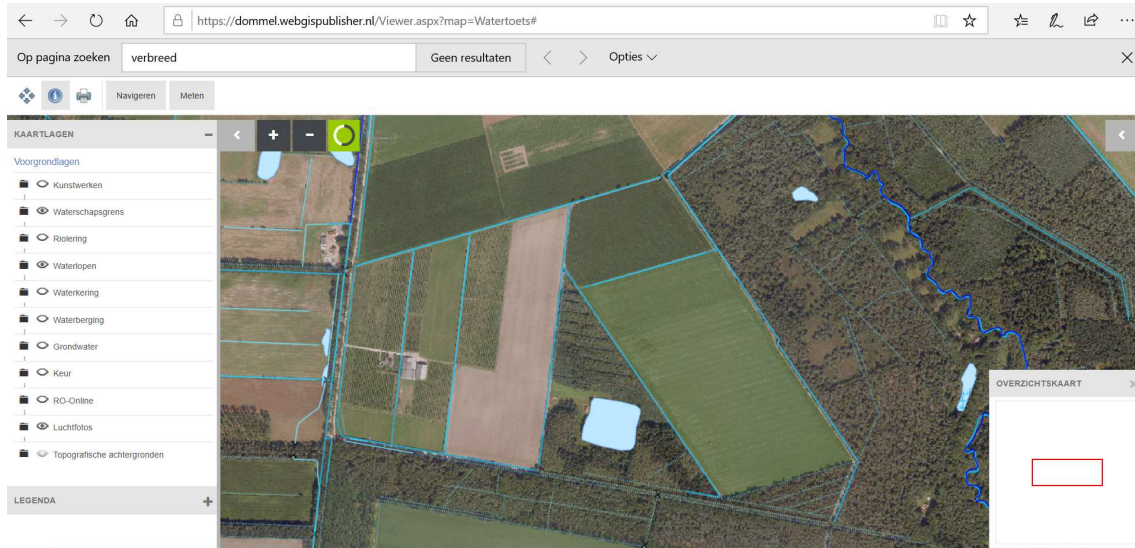
3.2 Grondwater

Uit de Wateratlas Noord-Brabant blijkt dat de gemiddeld hoogste grondwaterstand 40-60 cm -mv bedraagt en de gemiddeld laagste grondwaterstand 120-160 -mv. Tevens zijn in de directe nabijheid van het plangebied metingen uitgevoerd (bij fruitkwekerij de Braacken) in het kader van het project 'beregenen op maat'. Hieruit blijkt dat de hoogste gemeten grondwaterstand -85 cm -mv bedraagt.

3.3 Oppervlaktewater

Het plangebied wordt omringd door oppervlaktewater in de vorm van sloten. De sloot langs het Gorps Baantje staat in de praktijk vaak droog. Dit geldt ook voor de sloot aan de oostzijde van het plangebied.

Binnen de beschermingszone van de watergangen mag geen opgaande houtbeplanting worden geplaatst of andere verstorende zaken. In het landschappelijke inrichtingsplan is dit geborgd. Aan noord en westzijde van de projectlocatie is een zone (5 meter breed) opgenomen waar geen bomen of struiken worden aangeplant opgenomen. De bestaande watergangen blijven gehandhaafd.

3.4 Waterkwantiteit

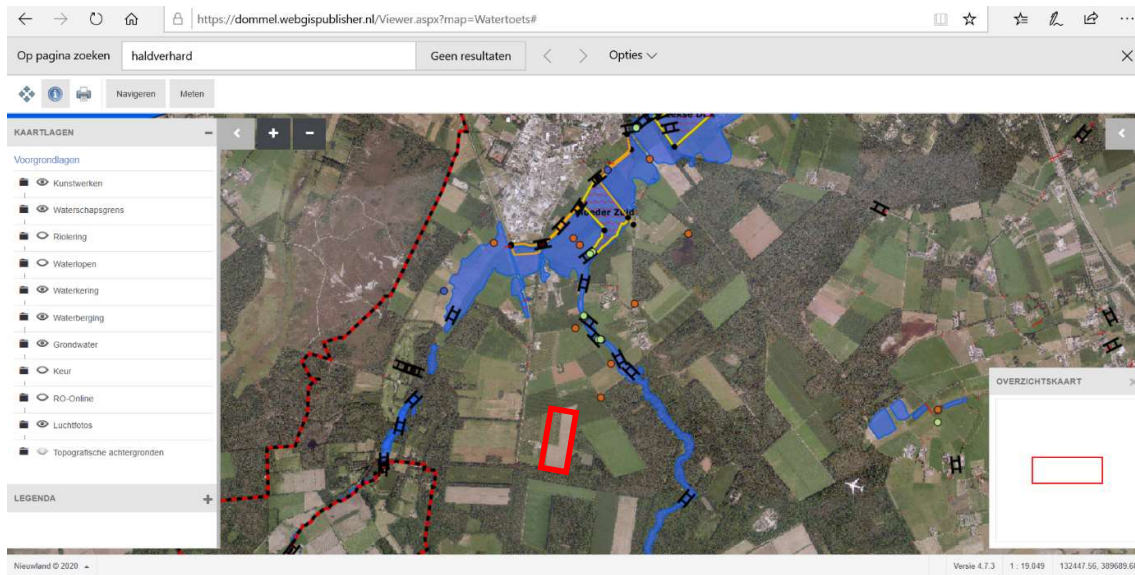
In de huidige situatie bevindt er zich geen bebouwing binnen het plangebied. De percelen worden uitsluitend agrarisch gebruikt (gras of akkerbouw). In de toekomstige situatie wordt circa de helft van de 13,2 hectare bedekt met zonnepanelen. Tussen de rijen wordt 2 meter ruimte opgehouden, zodat neerslag – net als in de huidige situatie – ter plaatse kan infiltreren. Het regenwater zal dan ook niet versneld afstromen richting het oppervlaktewater. De zonneweide wordt door de vrije afstroming van het regenwater richting de onderliggende bodem niet gezien als toename in verharding. Watercompensatie is voor dit project dan ook niet vereist.

3.5 Waterkwaliteit

Uitloogbare materialen, zoals lood, koper en zink worden niet toegepast. De ontwikkeling heeft zodoende geen negatief op de waterkwaliteit.

3.6 Beschermde gebieden

Binnen de projectlocatie zijn geen waterstaatwerken aanwezig zoals waterkeringen, kunstwerken en/of waterbergingsgebieden. Dit blijkt uit de legger (kaart van het waterschap), waarvan hieronder een fragment is opgenomen.

Abbeelding 4.1: Fragment uit de legger, waarbij de thema's waterkering, waterberging, kunstwerken en grondwater zijn geselecteerd. Rood omkaderd de zonneweide.

4 Waterparagraaf (concept)

Voorgesteld wordt de onderstaande paragraaf in de ruimtelijke onderbouwing op te nemen.

4.1.1 Wettelijk kader

Op grond van artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is het doorlopen van de watertoets verplicht voor ruimtelijke plannen. Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie.

Het doel van de watertoets is, om in overleg met de initiatiefnemer en de waterbeheerder, aandacht te besteden aan de waterhuishoudkundige aspecten, zodat de waterhuishoudkundige doelstellingen worden gewaarborgd.

4.1.2 Toets

Het projectgebied is gelegen in het beheergebied van het Waterschap De Dommel. In het kader van de procedure is de watertoets doorlopen. Geconcludeerd wordt dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn op de waterhuishouding als gevolg van de bouw en het gebruik van de zonneweide in dit gebied.

Achtereenvolgens worden vier belangrijke onderdelen van het watersysteem behandeld, te weten waterkwantiteit, waterkwaliteit, beschermde gebieden en riolering.

Waterkwantiteit

Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater binnen het plangebied zelf kan infiltreren. Er is daarmee geen sprake van extra of versnelde afvoer van de omliggende sloten.

Waterkwaliteit

Uitloogbare materialen, zoals lood, koper en zink worden niet toegepast. De ontwikkeling heeft zodoende geen negatief op de waterkwaliteit.

Oppervlaktewater

Aan de randen van het plangebied zijn sloten aanwezig. Als gevolg van het plan worden deze sloten niet gedempt of verbreed; ze blijven onveranderd aanwezig. Om de sloten te kunnen onderhouden is aan de noord- en westzijde een onderhoudsstrook van 5 meter opgenomen. De sloten aan de oost- en zuidzijde worden onderhouden van het onverharde pad respectievelijk het Gorps Baantje.

Beschermde gebieden

Binnen de projectlocatie zijn geen waterstaatwerken aanwezig zoals waterkeringen, kunstwerken en/of waterbergingsgebieden.

4.1.3 Conclusie

De ontwikkeling heeft geen negatieve effecten voor de waterhuishouding in en rond het plangebied, omdat de waterhuishoudkundige situatie nagenoeg onveranderd blijft.